

УДК 631.417.2

ГУМУС, ЙОГО СКЛАД І ЗНАЧЕННЯ

Назарова Т.О., студентка

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Гумусом називається органічна частина ґрунту, яка утворюється в результаті розкладання органічних речовин рослинного і тваринного походження і містить поживні речовини необхідні вищим рослинам. Гумус займає 85 – 90 % органічної речовини ґрунту і є важливим критерієм при оцінці його родючості. Гумус має певний вплив на рослини, а саме сприяє:

- підвищенню якості сільськогосподарської продукції;
- посиленню фотосинтезу, стимулює активність ферментів;
- активізації росту і розвитку рослин, коренеутворення;
- підвищенню стійкості до зовнішніх несприятливих впливів;
- зменшенню накопичення токсичних речовин в кінцевій продукції.

У склад гумусу входять три основні групи сполук: гумінові кислоти, фульвокислоти та гуміни.

Гумінові кислоти мають молекулярну масу 1000 - 1200 і більше, колір від темно-бурого до коричнево-чорного, не розчиняються у воді і розчинні в лугах. Ці кислоти, накопичуючись, профарбовують ґрунт в сірий, буро-сірий або чорний кольори, сприяють склеюванню грудочок ґрунту та формуванню ґрунтової структури. Фульвокислоти - це сполуки з меншою молекулярною масою, ніж гумінові та мають світло-жовтий колір. Утворюються вони переважно в умовах вологого прохолодного клімату при переважній дії грибною мікрофлори, тобто при розкладанні мохів, лишайників і лісових підстилок. Гуміни - це сполуки, нерозчинні навіть у лугах, які є продуктами руйнування гумінових кислот. Гуміни утворюють комплекси з мінеральними частинками ґрунту [1]. Агрономічна цінність гумусу значною мірою визначається співвідношенням вмісту гумінових і фульвокислот. Переважне утворення гумінових кислот супроводжується формуванням у ґрунті високородючого структурного гумусового горизонту багатого на елементи живлення. За інтенсивного утворення фульватного гумусу ґрунти легко збіднюються на поживні елементи, набувають кислої реакції і втрачають структурність. Якість гумусу вважається високою, якщо відношення гумінових кислот до фульвокислот більше одиниці [2].

Список літератури

1. Склад и форми гумусу ґрунту. Веб сайт: NovaGeografia. Режим доступу: <http://www.novageografia.com/vogels-1491-1.html>.

2. Гумусові кислоти, їх типи та властивості. Веб-сайт: Geograf. Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/gruntoznavstvo/984-gumusovi-kisloti-jikh-tipi-ta-vlastivosti>.